

20.06.2018

§ 32

Asianro 801/03.06.02/2018

Oikaisuvaatimus/ Vahingonkorvaushakemus/ Veden laatuhäiriö/ Ikea Centers Oy

Lakimies Mika Mäkräinen
Kaupunginkanslia

Lakimies on 3.5.2018 §:ssä 16 tehdyllä päätöksellä hylännyt yhtiön vahingonkorvaushakemuksen. Päätöksen mukaan asiassa on jäänyt näyttämättä, että kyseessä olisi sopimusrikkomus tai että vedenjakelussa olisi ollut vesihuoltolain 27 § mukainen virhe tai että kaupunki olisi muutoin vahingonkorvauslain mukaisessa vastuussa ko. asiassa.

Oikaisuvaatimus

Yhtiö on vaatinut, että lakimiehen päätös kumotaan ja tehty vahingonkorvaushakemus hyväksytään. Yhtiö on uudistanut asiassa aiemmin esittämänsä. Yhtiö on lausunut, että Matkuksen alueelle oli tiedotettu mahdollisista verkoston saneeraukseen liittyvistä häiriöistä vasta 13.10.2017, joten Kuopion Vesi on laiminlyönyt sopimuksessa edellytetyn ilmoitusvelvollisuutensa ja myös vesihuoltolain säännöksiä on rikottu. Matkuksen kauppakeskuksessa oli todettu veden samentumista 13.10.2017. Kuopion Veden ohjeistuksen mukaan värjäytynyttä vettä ei suositeltu käytettävän juoma- ja talousvetenä ja myös pyykinpesua tuli välttää.

Sovellettava säännökset

Vesihuoltolain 27 §:n mukaan vesihuollossa tai huleveden viemäroinnissä on virhe, kun veden laatu tai toimitustapa tai vesihuoltolaitoksen palvelu ei vastaa sitä, mitä sopimuksen tai säädösten perusteella voidaan edellyttää. Vesihuollossa tai huleveden viemäroinnissä on virhe myös silloin, kun se on yhtäjaksoisesti tai toistuvasti keskeytynyt, jollei keskeytys aiheudu vesihuoltolaitoksen laitteiston tavanomaisesta korjaus- tai huoltotyöstä, joka kestää yhtäjaksoisesti alle 12 tuntia ja josta on ilmoitettu asiakkaalle etukäteen, tai jollei keskeytystä voida muutoin pitää keskeytyksen syy ja olosuhteet huomioon ottaen vähäisenä.

Virheenä ei pidetä sellaista vesihuoltolaitoksen palvelun häiriötä tai keskeytymistä, joka aiheutuu vesihuoltolaitoksen vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olevasta esteestä, jota sen ei kohtuudella voida edellyttää ottavan huomioon toiminnassaan ja jonka seurauksia se ei kaikkea huolellisuutta noudattaen olisi voinut välttää tai voittaa.

Terveysturvallisuuslain 17 § 1 momentin mukaan talousvetenä käytettävän veden on oltava terveydelle haitatonta ja tarkoitukseensa soveltuvaa. Veden käsittelyssä tai jakelussa käytetyistä aineista tai laitteissa käytetyistä materiaaleista ei saa joutua talousveteen epäpuhtauksia suurempia määriä kuin niiden käyttötarkoituksen mukaan on tarpeellista, eivätkä ne saa vaarantaa talousveden laatuvaatimusten täyttymistä.

Vesihuoltolain 28 § mukaan vesihuoltolaitos on velvollinen korvaamaan vesihuollossa tai huleveden viemäroinnissä olevasta virheestä henkilölle taikka

20.06.2018

yksityiseen käyttöön tai kulutukseen tarkoitettulle ja vahinkoa kärsineen pääasiassa sellaiseen tarkoitukseen käyttämälle omaisuudelle aiheutuneen vahingon. Ennen vahingon ilmenemistä tehdyn sopimuksen ehto, joka rajoittaa vahinkoa kärsineen oikeutta korvaukseen tämän momentin nojalla, on mitätön.

Vesihuoltolaitos on velvollinen korvaamaan vesihuollossa tai huleveden viemäröinnissä olevasta virheestä asiakkaalle aiheutuvan taloudellisen vahingon. Välillisen vahingon vesihuoltolaitos on velvollinen korvaamaan vain, jos virhe tai vahinko aiheutuu huolimattomuudesta laitoksen puolella.

Välillisenä vahinkona pidetään:

- 1) ansionmenetystä, joka aiheutuu vesihuollossa olevasta virheestä tai siitä johtuvista toimenpiteistä;
- 2) vahinkoa, joka aiheutuu muuhun sopimukseen perustuvasta velvoitteesta;
- 3) vesihuollon palvelujen käyttöön perustuvan hyödyn olennaista menetystä, josta ei aiheudu suoranaista taloudellista vahinkoa, sekä muuta siihen rinnastettavaa olennaista haittaa;
- 4) muuta samankaltaista vaikeasti ennakoitavaa vahinkoa.

Jos 3 momentissa tarkoitettu vahinko aiheutuu muunlaisen vahingon rajoittamisesta, vahinkoa ei tältä osin pidetä välillisenä.

Arviointi ja johtopäätökset

Asiassa on riidatonta, että hakijalle on aiheutunut hakemuksessa kerrotut kustannukset yhtiön varautuessa Kuopion Veden suorittaman vesijohtoverkoston saneerauksen aiheuttamaan mahdolliseen veden laadun heikkenemiseen.

Asiassa on riidanalaisista se, onko asiassa todettu veden laadun heikkenemistä vai ei, onko yhtiön ilmoittama vahinko syy-yhteydessä kaupungin puolelta tapahtuneeseen sopimusrikkomukseen vai ei ja onko kaupunki muutoin huolimattomuudellaan aiheuttanut ko. vahingon (puutteellinen tiedottaminen) vai ei ja onko kaupunki vahingonkorvausvastuussa asiassa vai ei.

Ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönti

Kuopion Vesi liikelaitoksen yleisten toimitusehtojen mukaan (7.6. kohta):

Ennalta arvaamattomista ja äkillisesti syntyneistä vedentoimituksen tai viemärivereden vastaanoton keskeytyksistä tai rajoituksista laitos tiedottaa olosuhteet huomioon ottaen viipymättä asiakkaalle.

Huolto-, korjaus- ym. töiden takia tapahtuvista, etukäteen tiedossa olevista keskeytyksistä tai rajoituksista laitos tiedottaa hyvissä ajoin ennen töiden aloittamista: rajoitettuja alueita keskeytyksistä ja rajoituksista liittyjäkohtaisesti ja laaja-alaisista keskeytyksistä ja rajoituksista lehdistön välityksellä.

Kuopion Vesi on suorittanut Itkonniemen ja Kelloniemen välisellä verkostolla

20.06.2018

saneeraustyötä. Ennen verkoston saneeraustöiden aloittamista on 23.9.2017 kotitalouksiin ja yrityksiin jaetulla tiedotteella, Kuopion Veden internet sivuilla sekä Facebookissa tiedotettu kohonneesta vedenlaatuhäiriön mahdollisuudesta. Lisäksi asukkaita ja yrityksiä on kehoitettu varautumaan vedenlaatuhäiriöön varaamalla vettä kolmen vuorokauden tarpeeseen.

Lisäksi hankkeen edetessä jokaisen viikon osalta on tiedotettu viikkotiedotteella. Viikon 41 (09.-15.10.2017) viikkotiedotteessa ilmoitettiin mahdollisista vedenlaatuhäiriöistä mm. keskustan alueella. Kuopion Veden asiakkaille on siten asianmukaisesti ja saneeraustöiden laatu, laajuus ja sijainti huomioon ottaen ilmoitettu etukäteen tapahtuvista huoltotöiden vuoksi mahdollisesti aiheutuvista keskeytyksistä tai rajoituksista.

Kun huoltotöiden aiheuttamia vedenlaatuhäiriöitä havaittiin töiden suorittamisen aikana ennakoitua laajemmilla alueilla, Kuopion Vesi liikelaitos on viipymättä täydentänyt tiedottamistaan havaittuihin häiriöihin perustuen.

Yhtiön mukaan tiedottaminen on ollut puutteellista, koska tiedottaminen ei koskenut Matkuksen aluetta ennen kuin 13.10.2017 eli samana päivänä, jolloin veden laadun heikkenemistä oli tehty ilmoituksia.

Kun otetaan huomioon saneeraustöiden laatu, laajuus ja sen sijainti, asiassa ei ole voitu pitää todennäköisenä, että mahdollisia vedenlaatuhäiriöitä olisi arvioitua tavanomaista laajemmalla alueella. Vastaavia saneeraustöitä on suoritettu vuosia eikä niiden osalta ole todettu erityistä tarvetta tiedottaa koko keskitetyllä kaupunkialueella mahdollisista vedenlaatuhäiriöistä. Kun asiassa on saatu myöhemmin tarkempia tietoja saneeraustöiden aiheuttamista vedenlaatuhäiriöistä, Kuopion Vesi on viipymättä eli 13.10.2017 täydentänyt saneeraustyöhön liittyvää tiedottamistaan.

Asiassa ei ole todistettavasti todettu vedenlaadun heikkenemistä hakemuksessa kerrotulla Matkuksen alueella. Tähän nähden ja saneeraustöiden laatu, laajuus ja sijainti huomioon ottaen, suoritettua tiedottamista ei voida pitää virheellisenä tai puutteellisenä. Tätä tukee myös se, että Yhtiöllä on ollut tiedottamisen myötä mahdollisuus suorittaa tarpeelliseksi katsomansa tarvittavat toimenpiteet, jotka ovat normaalia varautumista poikkeaviin olosuhteeseen. Edelleen asiassa on jäänyt näyttämättä, että Yhtiölle olisi aiheutunut esinevahinkoa tai muuta vastaavaa vahinkoa tiedotuksen vuoksi.

Sopimusrikkomus veden toimittamisessa

Kuopion Vesi liikelaitoksen yleisten toimitusehtojen mukaan (7.2. kohta):

Virheeksi ei yleensä myöskään katsota sitä, että laitos keskeyttää tai rajoittaa vedentoimitusta tai viemärivereden vastaanottoa tilapäisesti asiakkaan tai kolmannen aiheuttaman syyn tai muun laitoksesta riippumattoman syyn takia. Tällainen syy voi olla esimerkiksi asiakkaan tai kolmannen toimenpiteistä johtuva vedentoimitukseen tai viemärivereden vastaanottoon tarvittavan laitteen tai putken rikkoutuminen, sähkön toimituskatkos, vedenhankinnan häiriö tai sammutusveden toimittaminen tai muu vastaava syy.

Vedenjakelussa voi siten esiintyä tilapäisesti häiriöitä, kun verkostossa suoritetaan saneeraustöitä, ilman, että sitä katsottaisiin virheeksi.

20.06.2018

Ko. verkoston saneerauksen aikana on tietyillä alueilla todettu ajoittain tilapäisiä laatupoikkeamia, koska veden väri ei ole hetkittäin vastannut *laatusuosituksia*. Alueilla, joilla laatupoikkeamaa on todettu, vesi on käytännössä ollut vaaratonta ja suurelta osin käyttökelpoista. Edelleen erityistä käyttökelpoisuutta edellyttävään vesitarpeeseen oli järjestetty Kuopion Veden taholta eriliset vedenjakelupisteet, joista oli tiedotettu erikseen. Näin ollen verkoston saneerauksena aikana ei tosiasiallisesti ole aiheutunut yhtiölle tai muille käyttäjille veden laatuvirhettä tai puhtaan veden saamatta jäämistä. Sosiaali- ja terveysministeriön talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista annetun asetuksen mukaiset *laatuvaatimukset* ovat täyttyneet.

Edelleenkin yhtiö ei ole osoittanut laatupoikkeamia heille toimitetussa vedessä, eikä kaupunki ole omissa tutkimuksissaan todennut laatupoikkeamia Matkuksen alueella. Asiassa on jäänyt näyttämättä, että toimitetun veden laatu tai sen toimitustapa ei olisi vastannut sitä, mitä sopimuksen tai lainsäädännön perusteella voidaan verkoston korjaustöiden osalta edellyttää.

Koska Kuopion Veden suorittama verkoston saneeraus on ollut luonteeltaan ns. normaali korjaustyö, josta on mainittu yleisissä toimitusehdoissa ja josta on ilmoitettu asianmukaisesti etukäteen, ja koska ko. alueella ei ole todistettavasti todettu laatupoikkeamaa, asiassa ei ole tapahtunut sopimusrikkomusta tai muuta vastaavaa virhettä.

Kaupungin korvausvastuu yhtiön varautumistoimenpiteistä

Yhtiö on vaatinut korvausta puhdasvesisäiliön asennuksesta, puhdasvesipalveluiden tilaamisesta ja väliaikaisen vedenottojärjestelmän vartioinnista. Kustannukset olivat aiheutuneet, koska yhtiö oli joutunut varautumaan saneeraustöistä mahdollisesti aiheutuvaan veden laadun heikkenemiseen. Yhtiön on tullut sopimuksen Yleisten toimitusehtojen mukaan (kohta 7.8.) ryhtyä sopijapuolena toimenpiteisiin mahdollisen vahingon estämiseksi, joita voidaan kohtuudella vaatia ja edellyttää.

Vesihuoltolain 28 §:n mukaan vesihuoltolaitos on velvollinen korvaamaan vesihuollossa tai huleveden viemäroinnissa olevasta virheestä asiakkaalle aiheutuvan taloudellisen vahingon. Välillisen vahingon vesihuoltolaitos on velvollinen korvaamaan vain, jos virhe tai vahinko aiheutuu huolimattomuudesta laitoksen puolella. Välillisenä vahinkona pidetään muun ohessa ansionmenetyksiä, joka aiheutuu vesihuollossa olevasta virheestä tai siitä johtuvista toimenpiteistä. Jos tarkoitettu vahinko aiheutuu muunlaisen vahingon rajoittamisesta, vahinkoa ei tältä osin pidetä välillisenä.

Vaikka yhtiön suorittanut varautumistoimenpiteitä mahdollisiin poikkeaviin tai häiriöolosuhteisiin liittyen, asiassa ei ole todistettavasti näytetty aiheutuneen vahinkoa, josta Kuopion Vesi olisi vastuussa. Varautumiseen liittyviä kustannuksia voidaan pitää välillisenä vahinkona, joten niiden korvaaminen edellyttäisi lisäksi, että vahinko olisi aiheutunut Kuopion Veden huolimattomaan toimintaan tai laiminlyöntiin liittyen. Asiassa ei ole näytetty, että Kuopion Veden toiminnassa olisi tapahtunut huolimattomuutta, joten Yhtiön vaatimaa välillistä vahinkoa ei voida korvata vesihuoltolain 28 §:n nojalla.

Koska kyseessä ei ole ollut vesihuoltolain tai sopimuksen mukaan korvattavan vahinko ja koska kaupungin korvausvastuu ei voida katsoa aiheutuvan pelkkään sopimuksessa sovittuun varautumisvelvoitteen toteuttamiseen liittyen, kaupunki ei ole korvausvastuussa Yhtiölle aiheutuneista kustannuksista ja

20.06.2018

siksi tehty korvausvaatimus tulee hylätä ja lakimiehen tekemä päätös tulee pysyttää voimassa.

Sovellettavat säännökset
Perusteluissa mainitut

Vaikutusten arviointi -

Esitys

Esitän, että Ikea Centers Oy:n tekemä oikaisuvaatimus hylätään perusteettomana ja lakimiehen tekemä päätös pysytetään voimassa.

Valmistelija
Mika Mäkäpäinen
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5012

Päätösehdotus

Vs. toimitusjohtaja Kari Kuosmanen

Johtokunta hyväksyy lakimiehen esityksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kuopion Vesi Liikelaitos
Kuopion Vesi Liikelaitoksen johtokunta

Pöytäkirja

6/2018

6 (6)

20.06.2018

32 §